

Reactie Caring Farmers op AMvB Dierwaardige Veehouderij

De Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) over een dierwaardige veehouderij voldoet volgens Caring Farmers niet aan de opdracht van de Tweede Kamer. Deze opdracht was gebaseerd op zes principes van de Raad voor Dieraangelegenheden (RDA), met als doel om het systeem aan te passen aan de dieren, in plaats van andersom. De AMvB faalt echter in het realiseren van deze uitgangspunten.

1. Onvoldoende aandacht voor dierwaardigheid

Volgens Caring Farmers worden basale gedragsbehoeftes van dieren structureel genegeerd. Voorbeelden hiervan zijn:

- Geen verplichte weidegang voor koeien en kalveren.
- Geen verplicht wroetgedrag voor varkens
- Geen vrije uitloop voor kippen en varkens
- Geen moederzorg voor kalveren of kippen.

Daarnaast ontbreken belangrijke elementen zoals een verbod op onnodige ingrepen (bijv. eicelpuncties), duidelijke ingangsdata voor maatregelen, en normen voor productie- en fokkerijsnelheden. Ook wordt er geen rekening gehouden met transport en slacht, en missen bepaalde diersoorten (zoals geiten, konijnen en vissen) volledig in de regelgeving.

2. Geen oplossing voor maatschappelijke problemen

De huidige intensieve veehouderij veroorzaakt grote maatschappelijke kosten, onder andere op het gebied van milieu, klimaat en volksgezondheid. De voorgestelde AMvB blijft echter vasthouden aan het huidige systeem en houdt vooral rekening met de belangen van de agro-industrie. Er wordt te weinig gekeken naar de baten van een dierwaardige veehouderij voor de maatschappij, zoals:

- Lagere uitstoot van stikstof en CO₂.
- Betere bodemkwaliteit en biodiversiteit.
- Hogere mate van voedselzekerheid en volksgezondheid.

Caring Farmers pleit voor een grondgebonden veestapel die van eigen land kan worden gevoed en voor het maximaal inzetten van goede landbouwgrond voor voedselproductie voor mensen, niet voor veevoer. Uit hun eigen kosten-batenanalyse blijkt dat dit kan leiden tot €2 miljard maatschappelijk voordeel per jaar.

3. Vertraagde uitvoering en gebrek aan urgentie

De AMvB bevat vooral uitstel en biedt onvoldoende ruimte voor versnelling van maatregelen. Caring Farmers vraagt om:

- Eerdere invoering van maatregelen waar dat mogelijk is.
- Maatregelen moeten minimaal voldoen aan de Europese aanbevelingsnormen voor dierenwelzijn van de Efsa.
- Beloon voorlopers in plaats van alle regelgeving af te stemmen op de achterblijvers.
- Neem voor elke maatregel een duidelijke ingangsdatum op.
- Zorg dat vanaf 2027 nieuw- en verbouw zo veel mogelijk voldoet aan de eisen voor 2040.

4. Onvolledige Gidsen voor Goede Praktijken

De Gidsen voor Goede Praktijken zijn in potentie waardevol, maar mogen niet alleen door boeren worden opgesteld. Ze moeten ook wetenschappelijk worden getoetst, en ruimte bieden voor:

- Kleinschalige, natuurinclusieve bedrijven.
- Innovatieve en extensieve vormen van veehouderij.
- Strakke minimumvereisten voor dieren zonder uitloop, zoals stalklimaatnormen en omgevingsverrijking.

5. Gedragsbehoeftes onvoldoende opgenomen

Gedragsbehoeftes die wetenschappelijk zijn vastgesteld, maar waarvoor nog geen concrete maatregelen bestaan, moeten alsnog worden opgenomen. Voorbeelden zijn moederzorg bij kalveren en wroetgedrag bij varkens. Elke behoefte moet ook praktisch vertaald worden naar concreet gedrag dat dieren moeten kunnen vertonen.

De stelling in de Nota van Toelichting dat ‘buiten zijn’ geen gedragsbehoefte zou zijn, wordt sterk betwijfeld. Buitenlucht, schaduw en een groene natuurlijke omgeving zijn essentieel voor welzijn van mens én dier. Dieren zouden altijd toegang tot een groene buitenomgeving moeten hebben.

6. Reactie namens kleinschalige boeren

Regelgeving is vaak gebaseerd op ‘gangbare’ bedrijven. Kleinschalige, extensieve boeren worden vaak vergeten waardoor regelgeving voor hun soms averechts werkt of veel administratie en bewijslast oplevert. Specifiek in deze AMvB:

- Als dieren 24/7 naar buiten kunnen, zouden boeren niet hoeven te investeren in dure apparatuur voor monitoring stallucht en emissies.
- De afmetingen voor het vrijloopkraamhok zijn mogelijk onhandig en niet nodig voor dierenwelzijn voor buitenvarkenshouders waar varkens 24/7 naar buiten kunnen. Graag onderzoek.
- Bij pluimvee is er te weinig aandacht voor de hanen van legkippen of dubbeldoelkippen. Zij hebben mogelijk andere behoeften dan vleeskippen of legkippen.
- Uitzonderingen of maatwerk bij castratie van varkens voor buitenvarkenshouders.
- Specifieke hoofdstukken in Gidsen voor Goede Praktijken over extensieve en natuurinclusieve landbouw.

Conclusie

Caring Farmers concludeert dat deze AMvB niet wetenschappelijk is onderbouwd en niet leidt tot een dierwaardige veehouderij zoals bedoeld. Dierenwelzijn is ondergeschikt gemaakt aan korte termijn economische belangen. Er is onvoldoende aandacht voor gedragsbehoeftes van dieren, kleinschalige boeren, milieu-impact en maatschappelijke baten. Daarom pleiten wij voor een fundamentele herziening van de AMvB op basis van wetenschappelijke toetsing, met meer ambitie, duidelijkheid en integraliteit.

Ik sta volledig achter Caring Farmers

Jan Kolkman, Wezep